

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 299/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2018 predbežne prerokoval sťažnosť občianskeho združenia – Slovenská asociácia producentov v audiovizíi, Grösslingová 32, Bratislava, zastúpeného advokátskou kanceláriou AK MS s. r. o., Galandova 3, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Miloslav Šimkovič, pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 99/2018-163 z 30. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť občianskeho združenia – Slovenská asociácia producentov v audiovizíi o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 23. júla 2018

sa občianske združenie – Slovenská asociácia producentov v audiovizíii, Grösslingová 32, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), domáhalo vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho v záhlaví označených práv podľa ústavy, Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 3 Co 99/2018-163 z 30. apríla 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) a ktorým by napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Sťažnosť nadväzuje na prechádzajúce sťažnosti sťažovateľa, ktoré ústavný súd uzneseniami sp. zn. III. ÚS 209/2018 z 5. júna 2018, sp. zn. III. ÚS 246/2018 z 20. júna 2018 a sp. zn. IV. ÚS 408/2018 z 12. júla 2018 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnené.

3. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 15. mája 2017 domáhal proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým navrhoval, aby okresný súd podľa § 342 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) nariadil žalovanej zložiť zábezpeku do úschovy súdu v sume 22 700,25 € na náhradu škody alebo inej ujmy vzniknutej ohrozovaním alebo porušovaním práva duševného vlastníctva. Okresný súd uznesením č. k. 9 Ca 8/2017-31 z 15. júna 2017 návrh sťažovateľa zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že *„keďže pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 342 ods. 1 CSP je nevyhnutné splnenie všeobecných zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného v zmysle § 325 CSP, ak navrhovateľ odôvodňuje nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 342 ods. 1 CSP bezodkladnou potrebou úpravy pomerov v zmysle § 325 ods. 1 a 325 ods. 2 písm. b) CSP tým, že súd uloží odporcovi povinnosť zložiť do úschovy súdu finančné prostriedky vo výške škody, ktorá podľa navrhovateľa vzniká*

odporcovým konaním, ktoré spočíva v neplnení povinností v zmysle § 19 v spojení s § 86 a § 119 Autorského zákona tým, že používa a šíri audiovizuálne diela prostredníctvom káblovej retransmisie bez udelenia súhlasu autorov na toto použitie z dôvodu neuzavretia licenčnej zmluvy a bez zaplatenia odmeny a primeranej odmeny za súhlas s použitím týchto diel, je nevyhnutné, aby navrhovateľ súdu preukázal, že uložením povinnosti odporcovi zložiť do úschovy súdu finančné prostriedky dôjde k takej úprave pomerov strán sporu, že do skončenia konania vo veci samej nebude dochádzať k vzniku ďalšej škody v súvislosti s odporcovým porušovaním autorských práv. V opačnom prípade by nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia pôsobilo nie ako prostriedok na zabezpečenie ochrany práv a nárokov navrhovateľa, vrátane bránenia vzniku ďalšej škody, do skončenia konania vo veci samej, ale iba výhradne ako sankcia pre odporcu. Navrhovateľ v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedol, že odporca si neplní svoje povinnosti v zmysle zákona, porušuje autorské práva, a tým dochádza k vzniku škody, ktorej zaplatenia sa mieni voči odporcovi domáhať v konaní vo veci samej, avšak navrhovaným neodkladným opatrením sa nedomáha zabránenia odporcovi v porušovaní dotknutých autorských práv a vytváraní ďalšej škody, ale iba uloženia povinnosti zložiť finančnú zábezpeku do úschovy súdu, ktorá má slúžiť na úhradu škody v prípade úspechu navrhovateľa v konaní vo veci samej. Uvedenému by zodpovedala obava navrhovateľa z ohrozenia budúcej exekúcie rozhodnutia súdu vo veci samej, ktorú však navrhovateľ v konaní nepreukázal, a nie bezodkladná potreba úpravy pomerov strán, tak ako tvrdí navrhovateľ vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.“.

4. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, pričom na zdôraznenie jeho správnosti konštatoval, že „*pokiaľ sa žalobca návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu, aby nedochádzalo k porušovaniu autorských práv subjektov, ktorých podľa jeho tvrdení ako kolektívny správca zastupuje, nebolo ním navrhované neodkladné opatrenie objektívne spôsobilé naplniť svoj účel. Súd prvej inštancie správne poznamenal, že v predmetnej veci bolo nevyhnutné, aby žalobca preukázal, že uložením povinnosti žalovanému zložiť do úschovy súdu finančné prostriedky dôjde k takej úprave pomerov strán sporu, že do skončenia konania vo veci samej nebude*

dochádzať k vzniku ďalšej škody v súvislosti s porušovaním autorských práv žalovaným; z navrhovaného neodkladného opatrenia však vyplýval opak, t. j. keďže aj pri nariadení požadovaného neodkladného opatrenia, by žalovanému nič nebránilo, aby naďalej postupoval žalobcom opísaným spôsobom, a preto nemožno prijať záver, že nariadením neodkladného opatrenia by bol bezodkladne upravený pomer strán tak, aby nedochádzalo k porušovaniu alebo ohrozovaniu práv strany, ktorá súdnu ochranu požaduje. Inými slovami, ani nariadenie povinnosti žalovanému zložiť zábezpeku do súdnej úschovy by žalovanému nebránilo v tom, aby naďalej vysielal prostredníctvom káblovej retransmisie, a tak podľa žalobcu porušoval práva duševného vlastníctva autorov, ktorých zastupuje. Spoukazom na uvedené odvolací súd konštatuje, že žalobca navrhovaným neodkladným opatrením nesleduje účel (legitímny cieľ), pre ktorý bola právna úprava neodkladného opatrenia prijatá, a to zamedzenie pokračovania v porušovaní práv duševného vlastníctva. Žalobca navrhovaným neodkladným opatrením neosvedčil ním uvádzaný predpoklad pre nariadenie neodkladného opatrenia, t. j. potrebu bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu. Neodkladné opatrenie, ktorým sa ukladá rušiteľovi práv duševného vlastníctva zloženie peňažnej zábezpeky do úschovy súdu, má zabezpečiť efektívnu vymožitelnosť peňažných nárokov vzniknutých porušovaním (príp. ohrozaním) práv duševného vlastníctva. Legitímnu potrebu zloženia zábezpeky žalobca neodôvodnil žiadnym tvrdením o ohrození vymožitelnosti pohľadávky na náhradu škody, ktorá má vzniknúť pokračovaním porušovania autorských práv žalovaným; žalobca sám potvrdil, že neodkladným opatrením nesleduje obavu, že exekúcia bude ohrozená, a preto sa odvolací súd takýmto podkladom pre nariadenie neodkladného opatrenia nezaoberal, hoci práve toto sa javí ako oprávnený dôvod pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 342 ods. 2 CSP. Odvolací súd navyše považuje za potrebné uviesť, že žalobca v návrhu ani dostatočne neosvedčil právo, ktorému žiadal poskytnúť ochranu požadovaným neodkladným opatrením, keď okrem povolenia na výkon kolektívnej správy práv k audiovizuálnym dielam, neosvedčil ďalšie skutočnosti, ktoré by mohli viesť k záveru, že samotný jeho nárok je dôvodný, resp. minimálne osvedčený... Keďže žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, ktoré by preukazovali nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou v prípade preukázania boli spôsobilé

privodiť zmenu napadnutého uznesenia; ďalšie odvolacie námietky žalobcu preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie.“.

5. Sťažovateľ v sťažnosti zdôrazňuje, že podľa § 169 ods. 4 písm. b) zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov je ako organizácia kolektívnej správy zo zákona povinná vyberať nároky v mene nositeľov práv. Je presvedčený, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spĺňal všetky zákonné podmienky pre jeho nariadenie, avšak okresný súd a v nadväznosti naň i krajský súd tento návrh posúdili negatívne, čím zasiahli do práv sťažovateľa, ktorých porušenie namieta.

6. Sťažovateľ krajskému súdu vytýka najmä to, že dezinterpretoval účel neodkladného opatrenia vydávaného vo veciach práva duševného vlastníctva a že ním vydané rozhodnutie nemá „*zákonný podklad*“. Opätovne poukazuje na to, že úprava neodkladného opatrenia vo veciach práva duševného vlastníctva (§ 341 a § 342 CSP) je výsledkom transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (ďalej len „*smernica*“), ktorá «*vo svojom čl. 9 označenom ako predbežné a preventívne opatrenia v ods. 1 písm. a) pred bodkočiarkou výslovne uvádza: „Členské štáty zabezpečia, aby súdne orgány na návrh navrhovateľa mohli vydať proti údajnému porušovateľovi príkaz na vykonanie predbežného opatrenia s cieľom zabrániť akémukoľvek bezprostrednému porušeniu práva duševného vlastníctva, alebo zakázať v prípade potreby s možnosťou uložiť opakovanú pokutu pri pokračovaní v údajnom porušovaní tohto práva alebo podmieniť také pokračovanie zložením záruk určených na zabezpečenie odškodnenia vlastníka práv.“*». Krajský súd však „*inštitút neodkladného opatrenia... aplikoval v rozpore s čl. 3 ods. 1 CSP, t. j. v rozpore s komunitárnym právom v podobe prijatej a transponovanej Smernice. Výklad procesnej ako aj hmotnoprávnej úpravy zo strany odvolacieho súd je ústavne nekonformný a v rozpore s právami vyplývajúcimi z medzinárodných dohôrov.*“.

7. Sťažovateľ nepovažuje rozhodnutie krajského súdu za presvedčivo odôvodnené, tvrdí, že vykazuje jasné zámky svojvôle a že krajský súd rozhodol „*bez zohľadnenia*

vzájomných súvislostí medzi CSP a Autorského zákona, v nadväznosti na ich výklad a znenie aj v zmysle Smernice č. 2004/48/ES“, keďže sťažovateľ „už v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia (podobne v odvolacom konaní napr. súhrnným vyjadrením zo dňa 27. 11. 2017) poukázal na podstatné, skutkové a právne okolnosti, vyplývajúce pre rozhodovanie podľa § 342 ods. 1 CSP aj z hmotnoprávnej úpravy, najmä § 165 ods. 8 AZ v spojení s § 165 ods. 9 a 10 AZ, ktoré relevantne osvedčil a ktoré odvolací súd bez toho, aby mal ujasnené základné právne otázky kolektívnej správy práv podľa AZ úplne odignoroval. Týmto boli najmä:

- Osvedčenie oprávnenia na výkon kolektívnej správy práv k predmetu ochrany zo strany kolektívneho správcu práv (sťažovateľa) vyplývajúce z § 148 AZ.

- Osvedčenie vedenia rokovaní podľa § 165 ods. 1 AZ, na to nadväzujúce neuzavretie licenčnej zmluvy medzi sťažovateľom (ako príslušnou a jedinou zákonnou OKS na dané predmety autorskoprávnej ochrany) a žalovaným (ako používateľom predmetov autorskoprávnej ochrany pri káblovej retransmisii), pasivita žalovaného a zneužívanie jeho postavenia (vysiela a neplatí s tým spojené poplatky).

- Osvedčenie používania predmetov autorskoprávnej ochrany so strany žalovaného (prostredníctvom výkonu káblovej retransmisie, vysiela a šírenia audiovizuálnych diel) bez uhradenia zákonných nárokov subjektom, ku ktorým sťažovateľ vykonáva povinnú kolektívnu správu práv.

- Osvedčenie skutočnosti, že zo strany žalovaného nedošlo k podaniu návrhu podľa § 165 ods. 8 AZ a zároveň nedošlo z jeho strany k splneniu zákonnej povinnosti ukladať peňažné prostriedky niektorým zo spôsobov podľa § 165 ods. 9 a 10 CSP.“.

II.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

9. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvozené závery boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

11. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu (bod 4), ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (bod 3), založená na nesúhlase sťažovateľa s výkladom zákonných ustanovení pojednávajúcich o nariaďovaní neodkladných opatrení vo veciach práva duševného vlastníctva (§ 341 a § 342 CSP) krajským súdom, pretože podľa jeho názoru odporuje komunitárnemu právu, konkrétne čl. 9 ods. 1 písm. a) smernice (body 6 a 7). Sťažovateľ požaduje korekciu tohto výkladu ústavným súdom na účel ustálenia rozhodovacej praxe všeobecných súdov.

12. Vzhľadom na predmet sporu pred všeobecnými súdmi ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (porov. II. ÚS 81/07, III. ÚS 281/07, III. ÚS 298/08, III. ÚS 169/2010). Hoci je posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy), aj v takomto konaní musia byť dodržané minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu. Predpokladom pre záver o porušení základných práv a slobôd sťažovateľa je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľné následnou činnosťou všeobecného súdu, napr. v konaní o veci samej (porov. I. ÚS 46/00, III. ÚS 406/2013). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa tak nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o neodkladných opatreniach v prípadoch, kde neodkladné opatrenia do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (porov. m. m. IV. ÚS 82/09), resp. kde s ohľadom na charakter konkrétneho rozhodnutia o neodkladnom opatrení nemôže

toto zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, keďže nemusí zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu (porov. m. m. III. ÚS 309/2012).

13. Podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 202/01) na účely výkonu právomocí Európskej únie inštitúcie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská. Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.

14. Z uvedeného vyplýva, že smernice ako typová kategória predpisov sekundárneho práva sú (na rozdiel od nariadení) typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým osobám a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch. Citované ustanovenie primárneho práva Európskej únie vysiela zrozumiteľné posolstvo vnútroštátnym orgánom členských štátov zaväzujúc ich na taký výkon ich vrchnostenských kompetencií, ktorý zabezpečí dosiahnutie výsledku očakávaného smernicou. Inými slovami, ide tu o povinnosť naplniť vôľu úniijného tvorca smernice vnútroštátnymi právnymi prostriedkami.

15. Podľa bodu 10 preambuly k smernici cieľom tejto smernice je priblížiť právne poriadky tak, aby zabezpečovali vysokú, rovnocennú a jednotnú úroveň ochrany na vnútornom trhu. Uvedené nadväzuje na potrebu aproximácie legislatívy členských štátov pre riadne fungovanie vnútorného trhu (bod 9 preambuly k smernici).

16. Podľa čl. 3 ods. 1 smernice členské štáty stanovujú opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy potrebné na zabezpečenie vymožitelnosti práv duševného vlastníctva, ktorých sa týka táto smernica. Tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť spravodlivé a nestranné a nesmú byť zbytočne zložité alebo nákladné alebo mať za následok príliš dlhé lehoty alebo neoprávnené prietahy.

17. Podľa čl. 3 ods. 2 smernice tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť účinné, primerané a odradzujúce a musia sa uplatňovať takým spôsobom, aby sa

predišlo vytváraníu prekážok zákonného obchodu a musia stanovovať záruky proti ich zneužívaniu.

18. Podľa čl. 9 ods. 1 písm. a) smernice členské štáty zabezpečia, aby súdne orgány na návrh navrhovateľa mohli vydať proti údajnému porušovateľovi príkaz na vykonanie predbežného opatrenia s cieľom zabrániť akémukoľvek bezprostrednému porušeniu práva duševného vlastníctva, alebo zakázať a v prípade potreby s možnosťou uložiť opakovanú pokutu pri pokračovaní v údajnom porušovaní tohto práva alebo podmieniť také pokračovanie zložením záruk určených na zabezpečenie odškodnenia vlastníka práv.

19. Podľa čl. 9 ods. 3 smernice súdne orgány majú v súvislosti s opatreniami uvedenými v odsekoch 1 a 2 právomoc požiadať navrhovateľa, aby poskytol akýkoľvek dostupný dôkazný materiál, aby sa dostatočne presvedčili, že navrhovateľ je vlastníkom práv a že právo navrhovateľa sa porušuje, alebo že také porušenie hrozí.

20. Podľa čl. 9 ods. 4 smernice členské štáty zabezpečia, aby predbežné opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2 mohli byť vo vhodných prípadoch prijaté bez toho, aby bol odporca vypočutý, najmä ak by akékoľvek omeškanie spôsobilo vlastníkovi práv nenapraviteľnú ujmu. V takom prípade o tom budú účastníci bezodkladne informovaní, a to najneskôr po vykonaní opatrení. Na návrh odporcu sa uskutoční preskúmanie, vrátane práva na vypočutie, v primeranej dobe po oznámení opatrení s cieľom rozhodnúť, či tieto opatrenia budú pozmenené, zrušené alebo potvrdené.

22. Podľa čl. 9 ods. 6 smernice príslušné súdne orgány môžu predbežné opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2 podmieniť zložením dostatočnej kaucie alebo inej záruky zo strany navrhovateľa určenej na zabezpečenie náhrady za akúkoľvek ujmu, ktorú utrpí odporca tak, ako je stanovené v odseku 7.

23. Podľa čl. 9 ods. 7 smernice ak sú predbežné opatrenia zrušené alebo ak sú premlčané v dôsledku nejakého skutku alebo opomenutia zo strany navrhovateľa, alebo ak sa následne zistí, že nedošlo k porušeniu alebo k hrozbe porušenia práva

duševného vlastníctva, súdne orgány majú právomoc na návrh odporcu nariadiť navrhovateľovi, aby poskytol odporcovi primeranú náhradu za akúkoľvek škodu spôsobenú týmito opatreniami.

24. Európska komisia v usmernení k niektorým aspektom smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva z 29. novembra 2017 konštatovala, že sa v nej «uvádza minimálny, zato však štandardný súbor opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy, ktorými sa umožňuje účinné občianskoprávne presadzovanie práv duševného vlastníctva. Cieľom smernice je priblížiť vnútroštátne právne poriadky tak, aby zabezpečovali vysokú, rovnocennú a jednotnú úroveň ochrany na vnútornom trhu...

Všeobecnou povinnosťou je podľa smernice zabezpečenie opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy potrebných na presadzovanie práv duševného vlastníctva. Tie sú „spravodlivé a nestranné“ a nesmú byť „zbytočne zložité alebo nákladné alebo mať za následok príliš dlhé lehoty alebo neoprávnené prietahy“. Musia byť aj účinné, primerané a odradzujúce, nesmú predstavovať prekážky obchodu a musia stanovovať záruky proti zneužívaniu (článok 3 ods. 1 a 2). Okrem toho by sa tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy mali v každom prípade určovať tak, aby umožňovali riadne zohľadnenie osobitných charakteristík daného prípadu, a to aj osobitných znakov každého práva duševného vlastníctva, a v prípade potreby aj úmyselnej alebo neúmyselnej povahy porušenia. S cieľom zabezpečiť vyvážené využívanie systému občianskoprávneho presadzovania práv duševného vlastníctva by príslušné súdne orgány preto mali vo všeobecnosti pri zvažovaní stanovenia opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy uvedených v smernici posudzovať prípady jednotlivo...

Vo všetkých prípadoch, v ktorých sa vykladajú a uplatňujú ustanovenia smernice a v ktorých ide o rôzne kolízne základné práva chránené v právnom poriadku EÚ, by sa malo zabezpečiť nastolenie spravodlivej rovnováhy, pokiaľ ide o zásadu proporcionality...

V smernici sa stanovujú dva druhy súdnych príkazov. Po prvé, podľa článku 9 ods. 1 písm. a) sú členské štáty povinné zabezpečiť, aby mali nositelia práv príležitosť navrhnúť príkaz na vykonanie predbežného opatrenia proti porušovateľovi alebo sprostredkovateľovi.

Cieľom takýchto súdnych príkazov je zabrániť bezprostrednému porušeniu práv alebo zakázať ďalšie porušovanie. Po druhé, podľa článku 11 sú členské štáty povinné zabezpečiť, aby mohli príslušné súdne orgány v konaniach vo veci samej vydať súdny príkaz buď proti porušovateľovi s cieľom zakázať ďalšie porušovanie, alebo proti sprostredkovateľovi, aby ukončil porušovanie alebo zabránil ďalšiemu porušovaniu...

Aj keď rozsah pôsobnosti súdneho príkazu, ktorý navrhovateľ považuje za primeraný na zabránenie bezprostrednému porušeniu práv alebo zastavenie prebiehajúceho porušovania, určí najskôr navrhovateľ vo svojom návrhu, o uvedenom návrhu rozhoduje príslušný súdny orgán. Príslušný súdny orgán preto určuje aj opatrenia (ak existujú), ktoré bude musieť prijať odporca. Daný súdny orgán by mal posúdiť uplatňovanie na základe riadneho zohľadnenia osobitných charakteristík daného prípadu a každý vydaný súdny príkaz musí byť v súlade so zásadou proporcionality a s ostatnými všeobecnými požiadavkami stanovenými v článku 3, ako aj s uplatniteľnými základnými právami.

Z toho vyplýva, že príslušný súdny orgán by nemal vydávať súdne príkazy, na základe ktorých sa vyžaduje prijatie opatrení presahujúcich to, čo je primerané a nevyhnutné vzhľadom na skutkovú podstatu a okolnosti predmetného prípadu s cieľom zabrániť bezprostrednému porušeniu práva alebo zakázať jeho ďalšie porušovanie. Každý súdny príkaz by tak mal mať potrebný účinok, ale aj minimálny rozsah pôsobnosti potrebný na dosiahnutie tohto cieľa. Nie je potrebné, aby opatrenia, ktoré sa vyžadujú v súdnom príkaze, viedli k úplnému skončeniu porušovania práv duševného vlastníctva; za určitých okolností môže stačiť, keď sa nimi sťaží konanie, ktorým sa porušujú práva, alebo sa od takého konania do veľkej miery odradí. Adresát súdneho príkazu by zároveň nemal znášať neprimerané náklady...

Uložené opatrenia musia byť dostatočne presné a účinné, pričom sa nevyžaduje, aby sa opatrením zabezpečilo ukončenie porušovania práv. V tejto súvislosti by sa malo zabezpečiť dodržanie základných práv všetkých zúčastnených strán, a to aj vrátane tých tretích strán, ktoré môžu byť dotknuté opatreniami prijatými s cieľom dodržať požiadavky súdneho príkazu...».

25. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že z čl. 9 ods. 1 písm. a) smernice nevyplýva povinnosť členským štátom nariadiť súdnym orgánom povinnosť

pri porušovaní práv duševného vlastníctva zvolit' konkrétny postup riešenia sporu, ale povinnosť zabezpečiť takú kvalitu platnej (vnútroštátnej) právnej úpravy, ktorá bude rešpektovať cieľ sledovaný smernicou, ktorým je zabránenie bezprostrednému porušeniu práv nositeľov alebo zakázanie ich ďalšieho porušovania. V tejto súvislosti je na všeobecné súdy rozhodujúce v konkrétnych prípadoch kladená (okrem iných aj) požiadavka zabezpečenia nastolenia spravodlivej rovnováhy, pokiaľ ide o zásadu proporcionality.

26. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 96/07, IV. ÚS 200/07, IV. ÚS 209/07, IV. ÚS 95/08). Ústavný súd taktiež už viackrát akcentoval, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, I. ÚS 306/2010). Základom interpretácie a aplikácie každej právnej normy v materiálnom právnom štáte je určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácia jej obsahu (m. m. II. ÚS 171/05). Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením

zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom (m. m. III. ÚS 72/2010).

27. Súdny dvor vo veci Pfeiffer a ďalší (C-397/01 až 403/01) zdôraznil, že požiadavka výkladu vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie sa síce v prvom rade týka vnútroštátnych ustanovení prijatých na prebratie smernice, neobmedzuje sa však iba na výklad týchto ustanovení, ale vyžaduje, aby vnútroštátny súd vzal do úvahy vnútroštátne právo ako celok a posúdil, do akej miery ho možno použiť spôsobom, ktorý nevedie k výsledku, ktorý odporuje smernici (bod 115). Ak vnútroštátne právo umožňuje za určitých okolností s použitím vlastných výkladových metód vyložiť ustanovenie vnútroštátneho právneho predpisu tak, že bude možné vyhnúť sa rozporu s inou normou vnútroštátneho práva alebo obmedziť oblasť pôsobnosti tohto ustanovenia na dosiahnutie tohto účelu a použiť ho len do tej miery, aby bolo súladné s danou normou, tak je vnútroštátny súd povinný použiť rovnaké metódy, aby sa dosiahol cieľ stanovený smernicou (bod 116).

28. Prijatím Civilného sporového poriadku sa zmenila koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorej bolo cieľom predbežných opatrení dočasne upraviť pomery účastníkov konania a následne rozhodnúť vo veci samej, resp. eliminovať ohrozenie budúcej exekúcie. Nová právna úprava upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Podľa § 336 ods. 1 CSP môže súd pri nariadení neodkladného opatrenia pred začatím konania vo výroku

uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, súd túto povinnosť neuloží. Nová právna úprava pripúšťa nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej (§ 330 ods. 2 CSP), na rozdiel od úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku, pri ktorej dočasnosť predbežných opatrení vylučovala možnosť takého výroku, ktorý by bol obsahovo totožný s výrokom vo veci samej. Súd môže tiež určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas (§ 330 ods. 1 CSP). Neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené (§ 333 CSP).

29. Podľa § 341 ods. 1 CSP neodkladným opatrením môže súd nariadiť strane, aby sa zdržala konania, ktorým ohrozuje alebo porušuje právo duševného vlastníctva. Citované ustanovenie systematicky predchádza ustanoveniu § 342 ods. 1 CSP, podľa ktorého sa sťažovateľ domáhal nariadenia zloženia zábezpeky do úschovy súdu na náhradu škody alebo inej ujmy žalovanej.

30. Ústavný súd konštatuje, že ani v tomto prípade nemá dôvod odchyliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadreného v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené (bod 2). Napadnuté uznesenie krajského súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvostupňové konanie, pričom jeho preskúmaním ústavný súd nezistil, že by tieto závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu, a teda nerešpektovala účel smernice.

31. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať

v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

32. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

33. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2018